

77

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

DINU MOROIANU

POLUL INTANGIBIL

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

DINU MOROIANU

POLUL INTANGIBIL

★ ★ ★ ★

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
77

— POLUL INTANGIBIL —

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Posturile romîne de televiziune trimit pe reporterul Andrei Bujor în emisfera australă spre a transmite de la fața locului momente din înaintarea spectaculoasă a unui val de frig. Ion Vîlsan, meteorolog, a fost acela care a semnalat și a determinat să se trimită un reporter în această parte a globului.

In avoracheta ce-l transportă, telereporterul Andrei Bujor cunoaște pe profesorul Saratoga, vînător de animale în taiga, și pe inginerul agronom din Siberia, Igor Savciov. De asemenea mai face cunoștința fiicei profesorului Saratoga, frumoasa argentineană Pepitta.

Avoracheta este teleghidată fals și în loc să aterizeze la Montevideo, în America de Sud, nimerește într-un loc straniu: o oază de verdeață înconjurată de un deșert de gheață.

„Guvernatorul" acestei oaze face călătorilor, prin intermediul aghiotantului său, un patagonez, o propunere cei puțin ciudată: să se considere prizonierii săi și să lucreze într-o mină de uraniu.

O parte din călători acceptă, alta, printre care și Andrei Bujor, pornește să înfrunte bariera de gheață și zăpadă, de viscole și ger ce înconjoară pe distanță de mii de kilometri oaza de vegetație tropicală. In această aventură, grupa lui Andrei Bujor este gata să-și piardă viața, dar, printr-un gest inexplicabil, „guvernatorul" îl salvează de la moarte.

Apoi mai aflăm că cu ani în urmă un inginer sud-american a inventat o mașină de produs frig, pe care un trust i-a cumpărat-o nu pentru a o pune în practică, ci pentru a împiedica un trust concurent s-o utilizeze.

Inventatorul este atît de decepționat de această manevră, încît are un șoc nervos și în nebunia sa se gîndește să distrugă actuala omenire pe care el o considera rea și neomenoasă și să „creeze" alta mai bună.

El instalează la Polul Sud mașina sa de produs frig și-și începe opera distrugătoare.

Valuri-valuri de frig înaintează zilnic cu cîte 10 km spre emisfera boreală. Omenirea este profund neliniștită. Orașe și ținuturi întregi din sud sînt abandonate. Se pare că lumea trece printr-un cataclism care-i va pecetlui pieirea.

(Continuare din numărul trecut)

În aceeași noapte, Machiavel avu o explicație cu Pepitta:

— Mă iertați, signorina, se plimba el tacticos prin cameră încercînd să afișeze un aer independent, mă iertați, vă rog, că m-am prezentat la un rendez-vous pe care nu mi l-ați acordat... Dar așa-i în viață: *nu-i pentru cine se pregătește, ci-i pentru cine se nimerește...*

— Ne-ați urmărit de mult? îl înfruntă Pepitta.

— Spre binele dv., signorina, și al lui don Alvarez, bineînțeles. Nici nu știu dacă trebuie să-i aduc la cunoștință că sînteți amestecată în toată afacerea asta sentimental-dramatică. S-ar înfuria rău. I-ați strica liniștea, zău așa! Însă vă dați seama, signorina, că ceea ce ați făcut este trădare?

— Numește-o cum vrei!

— Îndrăgostiților trebuie să li se ierte mult, fiindcă mult au iubit! ricană Machiavel, oprindu-se pe loc.

— Ce vrei să spui?

— Îl iubiți pe telereporterul acela...

Machiavel rosti aceste cuvinte cu teamă parcă, iar privirile sale, care pînă atunci priveau țintă în ochii Pepittei, acum căutau pieziș.

— Vorbești prostii! Nu iubesc pe nimeni!

Machiavel deveni dintr-o dată extrem de vesel:

— Pe nimeni? Nici pe telereporter?

— Absolut pe nimeni! Și nici pe dumneata, mai ales pe dumneata!

Declarația aceasta, departe de a-l dezamăgi, îl făcu și mai expansiv:

— Sînt fericit, signorina, voi el s-o apuce de braț, dar argentineana se refugie în colțul opus, sînt fericit că nu v-ați dat încă nimănui inima. Eu am răbdare, aștept, sper... Va veni ziua cînd mă veți prețui, cînd veți vedea cît sînt de puternic, de nobil, de bun...

Apoi, deodată, fulgerat de-o bănuială:

— Și totuși nu cred... Mi s-a raportat tot! Camerista dumitale ți-a luat bijuteriile, dar în același timp m-a prevenit și pe mine... V-ați întîlnit de cîteva ori... tête-à-tête[1]. V-am lăsat nestingheriți ca să aflu cît mai multe... Vrei să fugi cu el, probabil! Vă iubiți și aici nu puteți fi fericiți. Dar degeaba fugiți — valul de frig vă urmează oriunde, făcu el încă un pas spre Pepitta, și dacă nu vă dau drumul, n-o fac pentru că n-aș fi sigur de sfîrșitul vostru, ci pentru că te *iubesc, signorina. Au trecut atîția ani de cînd te-am cunoscut, și fie-*

---

[1] În intimitate (lb. fr.).

care an mi-a ațîțat și mai mult pasiunea. Signorina, căzu el în genunchi, și fizionomia sa umilită avea aerul unui cîine bătut ce se tîrăște la picioarele stăpînei, acordă-mi inima dumitale, fă-mă fericit și-ți va sta o lume la picioare. Puterea mea și divina dumitale frumusețe se vor uni pe veci în tot ce poate fi mai superb pe acest Pămînt. Istoria va începe cu noi și va sfîrși cu noi căci nimeni nu ne va întrece vreodată în măreție !

Pepitta îl privea cu un dispreț suveran.

Aproape că-i venea să-l izbească cu tocul pantofilor.

— Mă plictisești ! Ridică-te ! Pleacă ! șopti ea cu buzele strînse.

Machiavel îi cuprinse picioarele cu brațele și încerca să i le acopere cu sărutări.

— Cere-mi orice, iubito, orice, mă înțelegi, dar fii a mea ! Îți cerșesc această iubire, nu mi-o refuza ! Sînt în stare să fac orice pentru tine...

Pepitta căută să-și debaraseze pulpele de îmbrățișările pătimașe.

— Faci *orice pentru mine ? Orice ?*

— Jur că orice, își îngropă el obrazul într-un colț al fustei.

— Atunci eliberează imediat pe arestați !

Machiavel rămase perplex :

— Pe toți ?... Chiar... pe... toți ? bîlbîi el.

— Absolut pe toți !

— Și pe... telereporter ?

— Și pe el !

Atunci Machiavel sări în sus. Fața i se schimonosi iar :

— Aha, urlă el amenințînd cu pumnul, ăsta ți-e visul : să-ți scapi amantul ! Ei bine, Manitu, marele zeu al străbunilor mei, mi-e martor că le voi da drumul tuturora, numai lui nu ! Telereporterul n-o să mai vadă lumina zilei. Ți-o jur !

Și, clătinindu-se ca beat, fugi pe ușă.

CAPITOLUL XV

Care va fi o surpriză pentru noi

●

— Îmi permiteți să mă recomand : Igor Savciov, detectiv din Verhoiansk !

Cel care spusese aceste cuvinte nu era altul decît binecunoscutul nostru Igor Savciov, care se dăduse rînd pe rînd ba inginer cultivator de lăcuste, ba reprezentantul comercial al firmei „Holod“, ba meteorolog amator. De data asta, el se prezenta în noua sa calitate șefului teleredacției posturilor romîne de televiziune.

În același birou era și Isabela Bujor, pe care Igor o adusese de la aeroportul Băneasa, unde se întîlniseră cu o oră mai înainte.

Ușa biroului se deschise, și în prag apăru meteorologul Ion Vîlsan, cu o telegramă în mînă. Igor îl văzu, îi întinse mîna și-l pofti să ia loc !

— Eu v-am chemat și-mi pare bine că ați sosit punctual. Gazda noastră, se întoarse el spre șeful teleredacției, o să ne scuze că am fixat tocmai acest birou ca loc de întîlnire. Dar n-am avut prea mult timp de pierdut.

Apoi, așezîndu-se la rîndu-i pe scaun, ceru șefului teleredacției să dea dispoziție ca nimeni să nu-i mai tulbure vreme de cel puțin o oră.

— Vedeți aceste fotografii? scoase el în sfîrșit un teanc de poze din buzunar risipindu-le pe birou. Recunoașteți figurile?

Vilsan luă una:

— Da, e o prietenă... O argentineană... Dumneata însuți mi-ai comunicat că a dispărut în catastrofa aeriană a „Meteorului".

— Exact! luă Igor fotografia și o puse deoparte. Să încep de la... început, dragii mei... În primăvara anului 1978, în taigaua siberiană a sosit un vînător străin... Un om cu părul nins, contrastînd puternic cu chipu-i deloc îmbătrînit. Își spunea profesor Saratoga. Și eu sînt un pasionat vînător, dar mai presus de toate îmi place profesia mea de detectiv: o ador! Nu știu, dar probabil din cauza unei „tare" profesionale, văd mereu în jur numai „afaceri senzaționale". Intuitiv, cu acest „al șaselea" simț, „am mirosit" că prof. Saratoga e „un caz". L-am urmărit îndeaproape. M-a intrigat în primul rînd că nu ucidea nici un animal și că le prindea de vii, deși nu era nici director de circ și nici de grădină zoologică. Apoi am observat că vînătoarea nici nu-l pasiona. Ceea ce-l interesa erau observațiile asupra climei și în special aduna date asupra unor fenomene particulare de frig... Nu vreau să înșir toate etapele cercetărilor mele. Vreau să vă expun numai concluziile la care am ajuns după aproximativ un an de cercetări în America de Sud. Am stabilit că profesorul Saratoga e una și aceeași persoană cu inginerul Alvarez y Sevilla, un inventator din America de Sud, care a înnebunit din pricina unor șicane făcute de marile concerne.

Priviți aceste fotografii, le întinse el două. Aici e un om cu mustață mică neagră, după portul spaniol. Aici e altul cu barbișon și părul nins. Un fotograf mi-a retușat clișeul persoanei cu barbă. Prin acest mic truc, am văzut că cele două persoane sînt identice. Convingeți-vă și dv.!

Fotografiile trecură din mînă în mînă.

De asemenea, urmă el, am stabilit în mod neîndoios că signorina Pepitta Saratoga e fiica lui Alvarez y Sevilla și deci implicit a lui Saratoga.

Apoi întorcîndu-se spre Vilsan:

— Signorina Pepitta și-a întrerupt brusc studiile în Elveția, unde ai cunoscut-o dumneata, în clipa cînd a primit vestea internării tatălui ei într-un ospiciu de alienați mintali...

Și ducînd mîna în buzunarul interior al hainei:

— Iată o scrisoare care vă aparține. Este cea pe care v-am transmis-o la telefonul-televizor. Cred că Andrei Bujor trebuie să fie foarte supărat pe mine pentru trucul de care m-am folosit atunci... După ce i-am „sustras" scrisoarea, am șters-o repede din avorachetă căci îmi era frică ca Andrei să nu observe dispariția scrisorii din buzunarul său. De fapt am avut mare noroc... Dacă n-aș fi coborît atunci, înaintea lor, cădeam și eu în cursa profesorului Saratoga și m-aș fi aflat și eu, azi, prizonier la Pol... Apoi Igor le relată pe scurt mersul cercetărilor sale din America și, în sfîrșit, concluziile la care a ajuns:

— Deci, la Polul Sud, există o instalație infernală căreia îi datorăm valul de frig ce amenință azi lumea. Niște dementi țin captivi pe foștii pasageri ai avorachetei „Meteor".

Cîteva secunde domni tăcere. Apoi Isabela întrebă:

— Crezi într-adevăr că pasagerii de pe „Meteor" mai trăiesc?

Șeful teleredacției se grăbi să răspundă, deși nesolicitat:

— Cu siguranţă! Cel puţin pe Andrei Bujor nici nu mi-l închipui altfel! E un om şi jumătate. Nu se lasă el aşa uşor biruit de împrejurări potrivnice!

Isabela se lumină în sfîrşit la faţă:

— Un lucru mă întreb însă: de ce pînă în prezent nici un avion dintre cele trimise în căutarea avorachetei „Meteor" sau dintre cele ce zboară uneori deasupra Polului Sud spre a sonda atmosfera în vederea prognozei meteorologice n-a dat peste instalaţiile inginerului Sevilla? Dar instalaţiile moderne de radar...?

— Fiindcă inginerul are posibilitatea de a crea deviaţii avioanelor ce survolează Polul. O abatere de cîteva sute de kilometri la stînga sau la dreapta face practic imposibil de reperat în condiţiile de zbor de la Polul Sud, unde există aproape în permanenţă un plafon de nori compacţi ce împiedică vizibilitatea solului.

Pe de altă parte, Polul Sud nu e încă des survolat. Avorachetele intercontinentale au altă rută. A fost, într-adevăr, bine ales din acest punct de vedere. Se află izolat în afara itinerariilor obişnuite ale transporturilor terestre, maritime sau aeriene. Polul Nord e mult mai frecventat. Apoi, lansînd de la Polul Sud valul de frig, Sevilla i-a dat un curs cît se poate de firesc. Nimeni n-avea cum presupune că un val de frig pornit de aci ar fi un fenomen artificial şi nu unul cît se poate de natural. Fără sezisarea signorinei Pepitta n-am fi bănuit *multă vreme, desigur, nimica...*

Vilsan se mişcă în scaun. Ascultase pînă atunci fără să scoată nici un cuvînt.

Se vedea bine că era stupefiat mai cu seamă din cauza acelei părţi din relatarea detectivului care dezvăluise filiaţiunea dintre dementul inginer de la Pol şi Pepitta.

— Signorina trebuie să se afle într-un greu impas, continuă Igor. De cîteva ori a încercat să vă dezvăluie taina valului de frig şi dacă *tatăl ei n-ar fi luat-o imediat de la Paris* cu el *în „Meteor"*, fără ca ea să se fi aşteptat la aceasta, sînt sigur că ar fi sosit la Bucureşti pentru a vă mărturisi tot ce avea pe inimă, încercă el să-l îmbărbăteze pe Vilsan.

Se făcu iar o pauză. Igor îşi strînse fotografiile şi le vîrî în buzunar. Apoi vorbi iar:

— Pînă acum întregul meu efort s-a concentrat în depistări. Am lucrat de unul singur, în cel mai mare secret, aşa cum o cer canoanele meseriei mele spre a asigura succesul cercetărilor. Acum am dezlegat enigma. Problema ce se pune de acum încolo mă depăşeşte.

— Mie mi se pare o chestiune foarte simplă! spuse şeful teleredacţiei. Vrem să împiedicăm pe descreieraţii de la Polul Sud să-şi continue nefasta operă; vrem să salvăm pasagerii „Meteorului".

— Perfect! aprobă Igor. Dar crezi că-i simplu?

Vilsan, care se ţinuse deoparte de discuţie, interveni:

— Propun să cerem Uniunii interparlamentare sprijinul ei în această problemă. Să ne dea vase, avioane, oameni şi în general tot ce e necesar pentru o campanie la Polul Sud. Sînt sigur că ne va ajuta. În faţa unei forţe de asemenea proporţii, nebunii de la Pol vor capitula.

Igor le făcu un semn să vină mai aproape:

— Fiindcă sîntem la capitolul destăinuirilor, să-l epuizez în întregime...

Apoi cu un aer de scuză:

— Vedeţi, chiar de la început, de cînd mi s-a părut ciudată purtarea lui Saratoga in taigaua siberiană şi am adus la cunoştinţa superiorilor mei impresia mea, deplstările mele au fost urmărite şi susţinute indeaproape de forul de resort din ţara mea. Pe baza rapoartelor mele inaintate de superiorii mei Uniunii interparlamentare, s-a pornit incă de acum două luni o expediţie de cucerire a Polului Sud. Expediţia s-a făcut in cel mai mare secret spre a nu produce panică în omenire... Dar n-a reuşit. De aceea se păstrează incă taina ei. Să fiu mai explicit:

La 20 septembrie 1979, dincolo de cercul polar austral, un convoi de tancuri şi sănii elicopurtate înaintau vijelios pe zăpadă spre sud... Era expediţia creată de Uniunea interparlamentară...

Şi deodată prima sanie, cea din frunte, explodă şi sări în aer de parcă ar fi trecut peste o mină. A doua avu aceeaşi soartă. A treia încercă să oprească, dar totuşi prea tirziu. Abia a patra izbuti să frîneze. Cind lungul şir al celor citeva sute de vehicule incremeni in zăpadă şi oamenii dădură buzna spre locul accidentului, fiecare individ care trecea dincolo de prima sanie exploda în mii de bucăţele de parcă ar fi avut o bombă atomică în piept.

Generalul Spigler, care comanda convoiul, ordonă retragerea. La consfătuirea ce urmă, deciseră să trimită avioane in recunoaştere. Nici un avion nu s-a mai întors. Toate se prăbuşeau din cauze necunoscute de cum treceau de paralela 72.

Atunci s-a dedus că demenţii folosesc o armă de luptă nouă care distruge tot ce intră in raza sa de acţiune.

Experţii chemaţi in grabă nu putură decît să constate că, datorită manevrării şi declanşării de la distanţă a unor energii nucleare dispuse ca un baraj de-a lungul paralelei 72, orice inaintare spre Polul Sud, terestră sau aeriană, era deocamdată imposibilă. Trebuiau găsite întîi metode de apărare contra acestei arme, pentru ca abia *după aceea să se încerce forţarea acestei zone mortale. În consecinţă* generalul Spigler dădu ordin de retragere...

Aşa se sfirşi primul asalt al Polului Sud, devenit astfel polul intangibil.

Cîteva minute nimeni nu scoase o vorbă. Şi cu cit trecea timpul, cu atît fiecare işi dădea mai bine seama de ingrozitorul pericol ce-l ameninţa.

CAPITOLUL XVI

„Care demonstrează cum o ştiinţă nouă, întemeiată de un savant romîn, deschide calea spre Polul Sud

Motivele care au determinat ca expediţia generalului Spigler să se *facă în secret au fost* simple:

In primul rind era de dorit să nu se facă zarvă in jurul expediţiei pentru ca cei din Pol-city să fie luaţi prin surprindere. Dacă posturile de radioteleviziune ar fi lansat in lumea intreagă ştirea pregătirii acestei campanii, atunci demenţii de la Pol ar fi fost preveniţi, şi elementul surpriză, pe care generalul Spigler conta atit de mult, n-ar fi intrat in joc (dar s-a văzut că Pol-cityul işi luase din vreme măsuri de apărare, pentru orice eventualitate).

Pe de altă parte, valul de frig începuse să producă grave perturbări pe glob, și zilnic soseau din sud mii de refugiați ce-și abandonau casele și pămînturile, uzinele și instituțiile, locul de muncă și țara natală. Totuși. necunoscîndu-se încă prea bine cauzele acestei calamități, toată lumea trăgea speranță că ea este numai temporară și că în curînd fiecare se va întoarce acasă. Indicîndu-se adevărata cauză a valului de frig, s-ar fi produs poate o panică de nedorit în asemenea momente.

— Vă închipuiți ce s-ar întîmpla într-un tren dacă pasagerii ar afla că mecanicul e nebun și nu ține seamă de semnalele de oprire din stații! argumentă un membru al Uniunii interparlamentare, și toată adunarea îi dădu dreptate.

Dar eșecul expediției agrava situația. Multă vreme, lucrurile nu mai puteau fi ascunse. De altfel începură să și circule diferite zvonuri. Cu toate că li se ceruse ziariștilor să nu acorde nici o atenție acestor zvonuri, cîțiva, de dragul ineditului, se cam făcură ecoul acestor șoapte, iar unele posturi de radio difuzară cîteva interviuri cu foștii soldați din expediția generalului Spigler. Cum însă soldații nu cunoșteau țelul final al expediției, ci doar accidentul de la paralela 72, datorită căruia s-au întors, chestiunea fu repede mușamalizată. Totuși personalități din ce în ce mai marcante cereau stăruitor explicații și nu se mai arătau dispuse să considere această chestiune ca o problemă „tabu".

Se mai făcură cîteva tentative prudente, izolate, în cel mai mare secret, de forțare a zonei dezagregante, de la paralela 72, dar ele nu dădură nici un rezultat. Dimpotrivă, la un moment dat, observatorii trebuiră să se ascundă în pripă la adîncime de cîțiva metri sub pămînt — unde barajul n-avea eficacitate — fiindcă cei de la Pol-city îl extinseră cu cîțiva kilometri mai departe.

Aceste tatonări eroice constituiau un gest de abnegație anonim și spontan ce merita toată recunoștința umanității, dar, din păcate, nu fu eficient.

Totuși timpul n-aștepta.

Și cine știe cum s-ar fi sfîrșit acest dramatic episod din istoria omenirii dacă n-ar fi intervenit într-o zi un fapt nou. El dădu imediat un alt curs evenimentelor și evită, cel puțin pentru moment, haosul ce s-ar fi produs în mod neîndoios dacă lumea afla „adevărul-adevărat".

Cum se întîmplă adesea în viață, dezlegarea unor fapte mari porne[illegible] de la lucruri mărunte, cîteodată fără o legătură manifestă cu problema în cauză.

Într-o zi Vîlsan avu ideea că, spre a se ajunge la Pol, ar putea fi folosite galeriile subpămîntene — de natură vulcanică sau de altă natură. Această idee se dovedi pozitivă, căci iată ce credea despre ea Nerva Tibu, cercetător principal al Institutului de speologie „Dr. Emil Racoviță":

— Avîntul luat de speologie — o știință relativ tînără, cu o ramură și mai tînără, biospeologia, fundamentată de savantul romîn Emil Racoviță — ne-a permis să întocmim hărți ale peșterilor, cavernelor și galeriilor subpămîntene croite de lava vulcanilor sau de scurgerea și infiltrațiile apelor de-a lungul mileniilor. E drept că pentru Polul Sud nu avem încă astfel de hărți, dar după ultimele cercetări — și-mi amintesc de un articol apărut nu de mult în „Tribuna speologică" — este aproape sigur că subsolul Polului Sud trebuie să

fie brăzdat de o rețea de astfel de galerii de natură vulcanică, mai ales că la Polul Sud vulcani enormi în erupție există și astăzi, declară în încheiere tînărul cercetător consultat de Vilsan.

*
* *

Așa se explică cum, la cîtăva vreme după această convorbire, două elicoptere coborau prevăzătoare pe insula Petru I, cu două grade în afara blestematului baraj dezagregant de la paralela 72.

Pasagerii începură imediat cercetările și, potrivit calculelor făcute, dădură peste o peșteră care îi conduse în craterul astupat al unui vulcan stins de milioane de ani.

Aici cercetătorii se opriră. O parte urma să pătrundă mai departe în măruntaiele pămîntului, alta se întorcea la suprafață. Douăzeci și patru de inși, avînd printre ei și pe Nerva Tibu și Vilsan, aveau să pornească în lunga și riscanta călătorie subpămînteană spre a ajunge la Pol. Aveau de parcurs aproximativ 16 grade, deci mii de kilometri de drum orbecăind prin întunericul subpămîntean. După indicațiile date în grabă de cei mai renumiți speologi din lumea întreagă și potrivit unei hărți făcute mai mult din deducții, grupul acesta de sacrificiu trebuia să ajungă abia peste cîteva luni undeva în preajma instalației profesorului Saratoga dacă obstacole de netrecut nu i se vor ridica în cale.

Pentru obstacole mai mici, expediția era înarmată cu aparate ultramoderne de sfredelit tuneluri, de aruncat în aer blocuri de piatră, de pompat apa etc.

Legătura cu restul lumii urma să se facă printr-un fir telefonic pe care expediția trebuia să-l lase pretutindeni în urma ei[1]. Cei care rămîneau pe insulă aveau misiunea de a recepta și a transmite mai departe veștile primite.

În momentul despărțirii celor două grupuri, în privirile tuturora se putea citi hotărîre și bărbăție, dar și o oarecare strîngere de inimă. Avangarda aceasta de sacrificiu avea o misiune de care depindea viitorul omenirii!... Cei care rămîneau îi invidiau pe cei care plecau, bineînțeles cu o pornire sinceră de simpatie, pentru că toți înțeleseseră importanța istorică a sarcinii lor.

*
* *

Grupul A.G. (avangardă) — așa se numea grupul pornit la drum, spre deosebire de grupul I.P. (Insula Petru), care rămăsese pe loc — se despărți și el curînd în două: o ceată de patru inși, printre care și Vilsan, o luă înainte, în recunoaștere, restul urmînd să vină la o distanță de cîteva ore. Echipa celor patru nu purta la ea decît strictul necesar de echipament pentru a putea înainta cu ușurință. Bagajele A.G.-ului fură de altfel de la plecare repartizate uniform celor 24 de oameni. Fiecare ducea în spinare 15 kg. Bineînțeles că din această cantitate cea mai mare parte o compuneau alimentele alese cu grijă spre a conține sub formă concentrată maximum de calorii posibile. De un lucru scăpaseră să-l mai care cu ei — altfel ar fi fost o problemă —, și anume apa!

Sub pămînt există o rețea de ape curgătoare poate mai vastă

---

[1] Deoarece sub pămînt undele radiofonice nu se propagă.

decit cea de la suprafaţă, şi era exclus ca grupul nostru să nu găsească in drumu-l cantităţi indestulătoare cu care să se aprovizioneze măcar la citeva zile o dată.

Echipa cercetaşilor era compusă din Ion Vilsan, geologul Ibraim El Oran din Teheran, speologul dr. Frederick Kuntze, de la Institutul de speologie din Frankfurt pe Main, şi exploratorul arctic sovietic Ilya Papanin, unul dintre nepoţii renumitului Papanin, care prin 1937 a petrecut doi ani pe un sloi de gheaţă in derivă la Polul Nord.

Singura incărcătură pe care o duceau era aceea a firului telefonic. Dar o bobină care conţinea 100 km de fir nu cintărea nici 1 kg, deoarece firul era fabricat dintr-un aliaj special care nu numai că-l făcea extrem de uşor şi de elastic, ci şi asigura o perfectă conductivitate electrică.

Primele zile, marşul a decurs conform prevederilor. Nici un obstacol nu li s-a ivit in cale. Galeriile subpămintene aveau in general o uşoară inclinaţie — intre 3° şi 5° — şi coborau constant. Totuşi nu se aflau la mai mult de 150—200 m sub pămint, cel puţin aşa susţinea inginerul Franz Müller, operatorul topometric al expediţiei, specializat in măsurători miniere in bazinul carbonifer al Ruhrului.

Pereţii galeriilor erau acoperiţi cu lavă şi cenuşă, dar membrii expediţiei nu-şi pierdură timpul pentru observaţii geologice, speologice sau paleontologice speciale.

Aşa precum, de altfel, de mult se ştia, intilniră obişnuita faună a cavernelor subpămintene, vieţuitoare adaptate veşnicului intuneric, lipsite de ochi, in schimb cu receptoare senzitive la alte impresiuni decit cele luminoase, cu care se orientau destul de bine in mediul ambiant, căutindu-şi hrana, inmulţindu-se şi ferindu-se de duşmani.

La sfirşitul celei de-a patra zile de marş, galeria ii conduse intr-o cavernă imensă cu enorme stalactite [1].

In centrul peşterii se afla un lac ce acumula apele unei pinze de apă subterană. Lacul avea spre sud o cascadă de scurgere. In noaptea aceea poposiră pe marginea acestui lac. Gustară apa: era apă minerală, incărcată cu apreciabile cantităţi de sodiu şi de oxizi de fier; de aceea avea chiar o culoare roşiatică.

Inaintaseră o sută de kilometri de la punctul de plecare, urmind cu mici zig-zaguri calea sudului. Adincimea la care se aflau era de 187 m.

A doua zi constatară că, in partea opusă locului unde poposiseră, lacul işi scurgea apele intii printr-o cascadă, apoi printr-un riu lat de citiva metri şi nu prea adinc, ce se continua intr-o galerie destul de largă.

Montară bărcile de cauciuc şi le lansară pe apă. Ideea fu excelentă. Curentul apei ii ducea cu o viteză de 4 km pe oră, fără ca ei să facă alt efort decit acela de a ţine cirma. E drept că una dintre bărci fu străpunsă de un colţ de stincă, insă un petic de cauciuc pus la repezeală astupă repede gaura. Apoi riul se adinci cu aproape un metru şi jumătate, şi primejdia stincilor dispăru.

Cu bărcile inaintau extrem de repede. Făceau zilnic aproape 100 km. După o săptămină de navigaţie, riul curgea tot printre

---

[1] Ţurţuri pietrificaţi, rezultaţi din picături de apă prelinse de pe bolţi.

galerii, care acum se îngustau mult. Membrii A.G.-ului dormiseră noapte de noapte în barcă fiindcă nu găsiseră nicăieri nici cel mai mic mal abordabil. Se plictisiseră de această „croazieră“, cum o numeau ei ironic, şi în convorbirile zilnice pe care le aveau cu grupul „I.P.“ îi asigurau mereu pe cei rămaşi în exterior că n-au de ce să-i invidieze fiindcă pînă în prezent expediţia lor e „călătorie de plăcere“ şi nicidecum o palpitantă aventură subpămînteană.

Inginerul Franz Müller, topometristul expediţiei, îi anunţă într-o zi că trecuseră de paralela 72. Se aflau acum la cca. 800 m sub pămînt. În minele din Transvaal [1], la această adîncime minerii lucrează la o temperatură foarte ridicată, fiind stropiţi continuu cu apă spre a se răcori.

Dar prin galeriile prin care treceau ei, temperatura oscila între plus 23 şi 24 de grade [2], iar apa era căldicică, numai bună de îmbăiat.

Grupul „A.G.“ nu mai avea avangardă. Bărcile mergeau una după alta, din ultima derulîndu-se de pe mosor firul telefonic. Din cauza monotoniei, membrii expediţiei începură să dea extensiune însemnărilor din „jurnalul“ pe care-l ţineau.

Iată un *fragment din jurnalul ţinut* de Ion Vislan.

*

* *

„Înaintam tocmai printr-un defileu îngust, nu mai lat de 2 m. În sus nu se vedea nici un plafon, deşi proiectam lumina puternică a bateriilor. Deodată simţirăm senzaţia pe care o ai în scrînciob atunci cînd roata te înalţă. Un fel de gol la stomac. Observarăm că pereţii defileului nu se mai deplasau orizontal în fîşia de lumină a proiectoarelor, ci vertical!...

Un muget surd începu să clocotească undeva departe.

— Toată lumea pe fundul bărcilor! am strigat, ştiind că numai aşa ambarcaţiunile, care începură să salte pe apă în chip periculos, vor dobîndi oarecare stabilitate.

Nivelul apei se urca cu iuţeală din ce în ce mai mare. Pe măsură ce urca, pereţii se îngustau, şi în curînd văzurăm cu îngrijorare că ne aflăm într-un fel de puţ circular cu un diametru de cîţiva metri.

«Dacă acest puţ este astupat la capăt şi nivelul apei va creşte mereu, nu vom fi striviţi de plafon şi înecaţi în cele din urmă?» — mă gîndeam în acele momente. Pe de altă parte, apa începuse să devină din ce în ce mai fierbinte. În curînd simţirăm prin fundul de cauciuc al bărcii că apa ne frige tălpile. Nimeni n-avea timp să coboare un termometru în apă, dar era sigur că temperatura ei se apropia de punctul de fierbere, deoarece aburi străvezii începură să se degaje la suprafaţă.

Urcam cu o viteză tot mai sporită, atingînd alura unui ascensor. Ca şi cum ne-ar fi ghicit gîndurile, hidrologul nostru, Aleksi Ivanovici, ne linişti:

— Nu vă temeţi, nu ne vom strivi de nici un tavan pentru că

---

[1] Africa de sud.

[2] Hidrologul expediţiei punea acest fapt pe seama calotei de gheaţă de zeci şi sute de metri grosime ce acoperă Polul Sud şi din topirea căreia provenea, probabil, prin scurgere, reţeaua de apă subterană pe care o parcurgeau.

nu există un astfel de tavan: urcăm cu o viteză prea mare ca să poată fi un «buşon»[1] la *capătul* acestui «*sifon*». E *liber acest capăt*, de aceea aerul se evacuează total, şi nivelul apei creşte atît de repede.

— Dar presupunînd că..., se încăpăţînă Franz Müller să cobească.

— E absurd! Totuşi şi în acest caz aerul comprimat de nivelul apei, neavînd pe unde ieşi, va fi frîna cea mai bună care să oprească apa de a se urca mai sus de un anumit nivel.

— Pînă una alta, mie mi-e frică să nu se «topească» bărcile noastre! mormăi Ilya Papanin înfuriat parcă pe un asemenea gînd năstruşnic.

— Cauciucul acesta este special fabricat spre a *rezista* atît la temperaturi înalte cît şi la cele joase. Îşi păstrează absolut toate proprietăţile sale de la — 100° la + 150°, îl linişti speologul Kuntze.

— *Hei, strigă cineva din barca cu mosorul telefonic*, s-a rupt firul!

Într-adevăr, datorită vertiginoasei curse şi a faptului că firul se va fi agăţat de cine ştie ce ieşitură a puţului, el se rupsese.

Acest fapt era, pentru un moment, una dintre cele mai neplăcute surprize şi, în orice caz, ireparabil. Am văzut că toţi s-au grăbit să şi-l noteze pe loc în jurnalele lor personale. Însă el a fost şi punctul culminant al acestei stranii întîmplări pentru că puţin după aceea apa debordă într-o grotă enormă în mijlocul căreia se găsea gura puţului prin care trecuserăm noi.

Cînd ne-am văzut iar pe «mal», am sărit cu cea mai mare nerăbdare *din* bărci, *căci* — la *drept vorbind* — fierbinţeala *ce ne* frigea tălpile nu prea ne dădea ghes să mai stăm în ambarcaţiuni. Operatorul nostru topometric îşi montă trepiedul pentru nişte măsurători, iar speologul şi chimistul o porniră în recunoaştere pe o galerie ce se deschidea spre sud.

Pe toţi ne stăpînea o bucurie imensă. E drept că scăpaserăm dintr-o situaţie periculoasă, dar cînd îl văzurăm pe Ibraim El Oran că rîde în gura mare fiindcă apa se retrăgea din peşteră, dispărînd pe gura puţului central, mi-a părut şi mie bine că bietul om îşi descărca nervii prea încordaţi în ultima încercare. În orice caz, un om atît de liniştit ca Franz Müller începu imediat să hohotească şi el şi să strige:

— Sîntem aproape de suprafaţă, băieţi! Mai avem 100 m pînă la zăpadă.

Şi rîzi...

Ca un făcut, Papanin începu şi el să rîdă ţinîndu-se cu mîinile de burtă. Apoi ceilalţi, unul cîte unul, porniră şi ei să hohotească. Cum rîsul e... molipsitor, m-am pomenit şi eu că-i imit.

Şi rîzi... şi rîzi...

Ibraim începu să sughiţă şi rîdea înainte. Franz Müller se împiedică de picioarele trepiedului şi răsturnă aparatul, dar, în loc să se supere, se ridică şi, rîzînd mai cu foc, începu să adune lentilele sparte ale lunetei.

Clătinîndu-mă ca beat, m-am aşezat pe nisip, lîngă o stalactită. Din ochi îmi curgeau lacrimi de atîta rîs. Încercam să mă stăpînesc şi *nu puteam*. *Ibraim* sughiţa *atît de rău, încît ar fi trebuit* să-i

[1] Dop.

plingi de milă, pe cînd noi, la fiecare sughiț de-al lui, rîdeam ca proștii, tot mai încîntați. Chiar cînd bietul de el leșină și căzu peste *bordul unei bărci, noi tot ne continuarăm rîsul.*

În acel moment, Jean Beranger, chimistul nostru, reîntorcîndu-se în grotă, urlă:

— Repede afară, fugiți pe aici! ne arătă el o galerie pe care să apucăm.

Cînd văzu că unii stau pe gînduri, se repezi și-i împinse violent în galerie. La urmă mai rămăsese Ibraim leșinat, căzut intr-o barcă. Beranger și Tibu se repeziră și, ridicîndu-l porniră cu el spre galerie. Nu făcură nici doi pași că Tibu începu să rîdă și el... Așa, rîzînd, cărară totuși pe bietul Ibraim și ne ajunseră din urmă.

— Înainte! urlă Beranger. Ce stați?

Icnind încă în rîs, pornirăm mai departe. După circa zece minute de mers, unul dintre noi întrebă:

— Dar unde ne duci? De ce am părăsit grota în graba mare?

Beranger se opri răsuflînd greu și ne spuse:

— Dacă mai stăteați cîteva minute în grotă, plesneați cu toții de rîs!

— Nu știu ce s-a întîmplat cu noi! mormăi Papanin.

— Ați inhalat protooxid de azot, gaz ilariant. Asta a fost! ne explică Beranger.

Abia atunci ne dumirirăm.

— E un gaz periculos, continuă chimistul. Intoxicarea cu protooxid de azot poate duce la asemenea stări de paroxism, la o astfel de excitare a sistemului nervos încît să provoace chiar moartea...

— Da, *începu și Ibraim să-și vină în fire, acum îmi amintesc* că, după ce s-a retras apa și m-am dus să-i măsor nivelul, am simțit un miros special ieșind din gura puțului!...

Trebuie să ne punem măști și să mergem să ne adunăm lucrurile din grotă! decise Beranger".

*
* *

Alt fragment:

„*Locurile prin care trecem* constituie farmecul paleontologilor și geologilor, ca să nu mai vorbesc de speologi. Zilnic descoperă lucruri noi și interesante care, pretind ei, vor «revoluționa» științele respective. Păcat că n-avem timp. Scopul nostru este altul, nu de a aduna date științifice. Dacă însă vom scăpa cu bine din această *mare încercare, ne-am propus o întoarcere în aceste* locuri. mai ales că ieri s-a petrecut un fapt ciudat: dintr-o peșteră s-au auzit un fel de mirîituri și zgomote ca de animale ce tropăiesc în fugă. Cînd am ajuns la fața locului am găsit colți de mamut și desene cu cărbune pe pereți, dar nu erau trasate decît niște suprafețe geometrice neregulate. A fost locuită de oameni primitivi cîndva această peșteră din măruntaiele pămîntului? Ce animale au fost acelea care au fugit la apropierea noastră? Urmele lor nu le-am putut distinge din cauza solului tare de silex. Am filmat și am lăsat toate intacte la locul lor cu gîndul, cum am mai spus, că vom mai reveni pe aceste meleaguri".

*
* *

Altul:

„In sfîrşit am ieşit la suprafaţă. Sîntem la paralela 73. Deci mai avem cincisprezece grade pînă la polul intangibil. Împrejurarea aceasta ne e de mare folos şi ne uşurează mult restul călătoriei, plus că o reduce şi ca durată. De demenţii din «oază» nu mai avem de ce ne teme căci sîntem de partea cealaltă a barierii de la paralela 72".

*

*   *

„După măsurătorile lui Franz Müller am parcurs încă cinci grade. Bărcile noastre le-am transformat în sănii şi le-am pus elice. Pilele atomice, pe care le-am luat pentru luminatul subteran şi de care acum ne putem dispensa, ne dau energia necesară propulsării".

*

*   *

„Pe toţi ne munceşte ideea că ar trebui să intrăm într-un fel în legătură cu grupul «I.P.». De cînd s-a rupt firul telefonic n-am mai comunicat în nici un fel. Avem aparat de radio, dar nu vrem să-l utilizăm pentru ca cei doi din oază să nu intercepteze cumva mesajul nostru.

Vrem să-i luăm prin surprindere. Elementul acesta ne va da superioritatea pe care altfel nu o avem".

CAPITOLUL XVII

Sau asaltul final al Polului intangibil

Aici trebuie să întrerupem extrasele din jurnalul de zi al lui Vîlsan — *oricît de mult am regreta* că sîntem siliţi să procedăm astfel — şi să vedem ce s-a întîmplat în restul lumii.

In luna iulie a anului 1980 — şi anume într-o sîmbătă, în 17 —, posturile de radioteleviziune din întreaga lume lansau un apel ciudat, sfîşietor, străbătut de deznădejde şi panică, un repetat strigăt de ajutor sugrumat de ghearele ascuţite ale morţii.

La fiecare jumătate de oră porneau cu viteza fulgerului în întregul univers semnalele S.O.S. date de miile de posturi de emisiune oficiale sau de amatori de pe tot globul, urmate apoi de chemarea făcută în toate limbile şi dialectele de pe pămînt şi adresată tuturor oamenilor de curaj din orice colţ al planetei noastre.

Ascultătorii, cu inima strînsă, urmăreau îngrijoraţi aceste emisiuni care, de altfel, îi însoţeau pretutindeni: pe străzi, difuzoare uriaşe le revărsau peste torentul de pietoni şi maşini; în avorachete şi elicoptere-taxi, în metrouri şi trenuri, în cabinele transatlanticelor sau în ascensoarele zgîrienorilor uriaşi, unde apelul era afişat la loc vizibil, pretutindeni el îţi aducea aminte de groaznica ameninţare ce plana asupra întregii omeniri.

In timpul nopţii, reflectoare uriaşe proiectau pe ecranul norilor ca *pe un imens zid cuprinsul dramaticului* S.O.S.; ziua, el era expus pe geamul tuturor vitrinelor. Pe panourile uriaşe rezervate publicităţii cinematografice, în locul diapozitivelor multicolore cu imagini impresionante din filme, nu vedeai decît literele negre ca un coşmar ale teribilei chemări.

De altfel toate localurile de distracţie se închiseseră. Chiar şi la

stadionul olimpic de antrenament din Pekin, unde altădată aflai la orice oră din zi sau din noapte sute de mii de spectatori urmărind desfăşurarea pregătirilor în vederea Olimpiadei, nu mai era ţipenie de om.

Cui îi mai ardea de sport sau teatru? Doar cîţiva mari maeştri — *pe care de altfel unii îi invidiau pentru calmul lor, iar alţii îi* considerau pur şi simplu nişte nesimţitori — jucau, adînciţi în gînduri, partide interminabile de şah prin televiziune, deoarece locuiau la depărtări de mii de kilometri unii de alţii.

Şi *mai erau copiii, care se bucurau că şcolile fuseseră* închise încă din primăvară şi că de atunci se aflau într-o neîntreruptă vacanţă — ce, după toate probabilităţile, urma să se prelungească încă multă *vreme.*

Părinţii, în schimb, de cîte ori îi mîngîiau pe creştet, îşi spuneau în gînd: „Sărmani copii, ce-o să se întîmple cu voi?". Iar mamelor adesea li se umpleau ochii de lacrimi la gîndul soartei triste ce-i aştepta pe bieţii copilaşi.

Şi cum să nu te cuprindă desperarea, cînd apelul glăsuia aşa:

„S.O.S.[1]

Pămîntul nostru cu întreaga sa omenire şi civilizaţiile se află în pericol de moarte. În scurt timp, orice suflare vie va îngheţa pe planeta noastră. Frigul de moarte al spaţiului cosmic va acoperi sub linţoliul său groaznic actuala lume, cu tot ce a produs ea, bun şi rău.

Avem nevoie de un corp de voluntari gata să-şi dea oricînd viaţa într-o ultimă încercare de a salva globul nostru terestru de la pieire.

Momentul prin care trecem este unic în istoria omenirii şi el este poate şi momentul ei culminant.

Cei ce se decid să ne salveze vor fi pionierii şi martirii umanităţii.

Înscrieţi-vă în corpul voluntarilor!

Salvaţi omenirea de la dezastru!

CIPSO

(Comitetul internaţional pentru salvarea omenirii)"

Dacă aruncai numai o scurtă privire asupra ediţiilor speciale ale marilor ziare, care apăreau din oră în oră şi se împrăştiau din avion deasupra oraşelor, panica te cuprindea şi mai tare.

Iată, bunăoară, un reportaj din „Steaua nordului" nr. 187.543, semnat de Olaf Fiordsen şi intitulat:

„DEŞERTUL DE GHEAŢĂ DE LA TROPICE

Am fost martorul uneia dintre tragediile obişnuite azi la tropice. Valul de frig ce ameninţă omenirea face ravagii pretutindeni, dar nicăieri nu m-a impresionat atît, fiindcă nicăieri acţiunea colosalei sale puteri destructive nu e mai spectaculoasă ca la tropice.

Probabil că grupuleţul de insuliţe Mururoa din grupul mai mare

[1] S.O.S. = iniţialele tradiţionalului apel lansat de vasele maritime, prin telegraf, la începutul secolului al XX-lea şi care în englezeşte înseamnă: Save our Souls (Salvaţi sufletele noastre).

Acest semnal a fost adoptat la conferinţa de la Berlin în 1906 şi de atunci el a fost întotdeauna lansat pe unda de 600 m, undă internaţională de veghe, de cîte ori o navă se afla în primejdie.

de insule denumit Gambiera, care la rîndul său face parte din arhipelagul Pomotu — sau Tuamotu, cum i se mai zice — din Oceanul Pacific, nu vă este prea bine cunoscut. Nici nu se evidenţiază prin ceva extraordinar. Situate în emisfera australă, cam între 21° şi 31' latitudine şi 139° longitudine vest de Greenwich, aceste 24 de insuliţe ce alcătuiesc grupul Mururoa sînt caracteristice pentru întreaga regiune a Polinesiei; abia se înalţă cu cîţiva metri deasupra mării, străjuite de un brîu de cocotieri. Dispuse în formă elipsoidală, ele închid în mijloc un ochi de mare cu diametrul maxim de vreo 20 km şi cel minim de 10 km. Uscatul este deci un fel de dig nu mai lat de 4 km în partea sa cea mai largă ce se întrerupe în cîteva locuri, între insule, acolo unde reciful de corali s-a deschis şi lasă să pătrundă în golful din interior apa mării.

Darwin susţine că asemenea atoli s-au ridicat pe craterele vulcanilor stinşi din Pacific.

Coloniile de corali (mărgean, cum li se mai spune) au năpădit buzele acestor cratere abia apărute pe fundul mării şi, în decurs de milioane de ani, suprapunîndu-se unele peste altele, s-au tot înălţat pînă au depăşit suprafaţa oceanului. Praful taifunelor, nisipul valurilor, algele cărate milenii de-a rîndul de curenţii maritimi peste aceste bariere de corali au prilejuit apariţia primilor muşchi, apoi păsările au adus în escrementele lor seminţe de plante, şi, încetul cu încetul, insulele s-au acoperit de vegetaţie.

Pînă în 1790, aceste insule erau locuite numai de cîteva familii de băştinaşi, care trăiau din pescuit şi din generoasele nuci de cocos ale insulelor de acest fel. Dar în acel an, un grup de marinari răzvrătiţi de pe o corabie engleză fură debarcaţi pe atol. Femeile *indigene au avut grijă de ei. Polinezienele sînt prietenoase şi fru*moase. Natura e splendidă. Deşi în 1800 mai exista doar un singur supravieţuitor din grupul marinarilor răsculaţi, cei 500 de locuitori de azi ai acestui arhipelag sînt urmaşii acestui amestec de sînge.

Împreună cu ei am fost martorul cruntei tragedii. Valul de frig urma să ne atingă ieri, 16 iulie, la ora 10 dimineaţa. O duzină de elicoptere de mare tonaj aşteptau să ne luăm zborul, dar noi nu voiam să părăsim insula înainte de a vedea cu ochii noştri dezastrul.

Şi, bineînţeles, el n-a întîrziat să vină. Pe la 8 dimineaţa, peisajul atolului mai era aşa cum îl ştim cu toţii; vegetaţie luxuriantă *cu papagali multicolori ce zboară prin copaci; în lacurile şi iazurile* insulei lotuşi, iar peşti exotici de cele mai bizare forme coloraţi şi drapaţi zbenguindu-se în ape limpezi ca cleştarul.

Şi deodată apar primele semne ale cataclismului: un vînt rece prinde să sufle încreţind faţa lucie a apelor clare; palmierii de pe ţărm se apleacă sub briza puternică; marea începe să urle; talazurile ei cresc înfricoşător; soarele dispare; o ploaie deasă curge din cer; vîntul şuieră din ce în ce mai aprig; păsările se ascund în frunziş; pirogele pescarilor saltă furioase priponite la ţărm; din senin începe să ningă... Fulgi mari albi... Nimeni n-a mai văzut aşa ceva! *Copiii aleargă să prindă steluţele reci în palmă.*

Zăpada se aşterne repede, schimbînd cu desăvîrşire faţa locului.

Peste trei ore, temperatura a scăzut la —15°. Papagalii cad morţi la picioarele arborilor seculari, ale căror frunze încep să atîrne ca opărite.

Pe fața lagunei interioare, o pojghiță de gheață se înfăreşte treptat, de la mal spre centru, lăsind doar in mijloc un ochi îngrijorat deschis spre cer.

Cind totul se terminase, cind mai rămăsese un singur elicopter care aştepta pe ultimii mururoieni ca să-şi ia zborul, o gardă de onoare compusă din băştinaşi a scos o ghirlandă de flori păstrată la temperatura constantă şi, după ce a sărutat petalele, a aruncat-o pe o moviliță de omăt. Era ultimul salut, supremul omagiu lăsat pe un mormint — căci altcum nu i se mai putea spune atolului.

După o oră de zbor, pilotul ne-a arătat jos, sub noi, mică şi pierdută in imensitatea oceanului, faimoasa insulă Tahiti, supranumită «Insula paradisului» sau «Raiul pe pămint». O priveam cu ochii inlăcrimați şi socoteam in gind cite zile au mai rămas pină s-o cuprindă şi pe ea primele iceberguri pe care le-am zărit in larg cind elicopterele noastre şi-au luat zborul din atolul Mururoa".

Aici se incheia reportajul din „Steaua nordului".

*

* *

De fapt ziarele şi posturile de televiziune transmiteau neîncetat *informații privind mersul valului de frig. Unele dintre ele, in împrejurări* normale, ar fi părut chiar nostime.

Bunăoară postul Terra Nova, ca să mai descrețească frunțile abonaților săi, a transmis odată o imagine rară: splendidul oraş Rio de Janeiro ingropat sub zăpadă, iar un grup de schiori, ultimii locuitori ai oraşului părăsit, dind peste un urs alb ce dormea în frigiderul unei garsoniere cochete de pe bulevardul Rio Grande.

Adevărul era însă tragic: intre America de Sud şi Africa, Atlanticul înghețase şi-l puteai trece cu piciorul. Pampasurile roditoare *ale Argentinei luaseră* aspectul unor *imense tundre inghețate. Porturi* internaționale cu trafic bogat fuseseră abandonate şi pacheboturile prinse in capcană piriiau din încheieturile nituite, în strinsoarea necruțătoare a gheții. Oraşe înfloritoare, cu o viață tumultuoasă pină atunci, uzine ultramoderne puse in mişcare prin energie nucleară, complexe agrozootehnice cu care se mindreau statele respective fuseseră evacuate, rînd pe rînd, în nord.

Emisfera australă părea definitiv condamnată. Valul de frig înainta spre ecuator. In marile porturi ale lumii din emisfera bo*reală, sute de vapoare cu refugiați din sud descărcau zilnic o mulțime* năucă şi nenorocită, care sosea de prin junglele africane, din delta Amazonului sau din marile insule Borneo, Sumatra şi Noua Guinee, de unde primiseră ordinul să se îmbarce spre a se pune la adăpost, deoarece valul de frig urma să se abată şi pe-acolo.

Cea mai mare parte a emisferei australe fusese lovită de ingheț şi de aceea, practic, aproape nu mai era locuită.

Şi animalele sălbatice care scăpaseră cu viață se refugiaseră in nord. Nu era o raritate să vezi girafe în pustiul Saharei. De-a lungul coastei de nord a Africii, leii urlau în fiecare noapte infometați, iar turme de antilope şi gazele masate pe marginile canalului de Suez îl treceau înot, luindu-se după maimuțele gălăgioase ce-şi căutau exodul.

Apele mărilor şi ale oceanelor boreale cunoşteau o fabuloasă affluență de peşte. Bancuri de milioane de tone părăsiseră mările sudului devenite prea reci, rătăcind pe albia curenților mai calzi din

nord. Cit despre păsările din țările calde, mulțimea lor întuneca cerul cînd pornea spre nord și constituia un obstacol și o sursă de accidente grave în navigația aeriană.

Dar poate că nimic nu era mai uluitor decît spectacolul dezolant al bursei din Chicago — cea mai mare bursă din lume. De luni de zile, porțile ei stăteau închise. *Nici țipenie de om nu călca pe culoare* sau în imensa hală de cotare a acțiunilor. Pe cine l-ar mai fi interesat un asemenea „sport"? Toate acțiunile scăzuseră catastrofal. Crahul teribil prin care trecuse bursa se vedea din faptul că pardoseala uriașei hale era acoperită de un strat gros de acțiuni fără nici o valoare pe care le aruncaseră posesorii lor și în care picioarele ți se înfundau pînă la glezne.

În țările nordice, oamenii nu mai pridideau încercînd să facă față situației: să asigure refugiaților cazare și alimentație, să suplinească materiile prime aduse pînă atunci din sud cu altele procurate exclusiv din nord spre a realiza totuși planul de producție și să mențină cît de cît moralul în masele cetățenilor.

De aceea acest apel, deși deznădăjduit, a produs un oarecare reviriment în omenire: era primul semn că lumea nu se mai mulțumește să se retragă din fața valului de frig și apoi să stea cu brațele încrucișate și să se lamenteze, ci s-a hotărît să întreprindă în sfîrșit ceva, că trece la acțiune, la luptă cu stihiile naturii.

Dar cum s-a ajuns la acest apel? Cum s-a hotărît să se dea pe față marele secret?

Cînd cei de pe insula Petru au constatat că legătura telefonică cu grupul subteran s-a întrerupt au presupus — cum era și firesc de altfel — că se întîmplase o nenorocire cu A.G.-ul.

Imediat o echipă a pornit ghidată de fir. Ea a călătorit exact ca și primul grup și la capătul „croazierei" a dat de firul telefonic rupt. A mai înaintat cîteva zile, apoi s-a întors, negăsind nici o urmă. N-avea de unde ști că grupul precedent nimerise pe rîul subteran într-un moment cînd apele acestuia urcau din cauza unui „sistem de vase comunicante" naturale care își regla nivelul în mod periodic după debitul cine știe cărei surse acvatice.[1]

Cînd s-a aflat de eșecul expediției subterane, o nouă consfătuire a Uniunii interparlamentare a decis ca de data asta să se dea cărțile pe față.

— Nu mai e cazul să ținem secret un fapt care ne depășește. Propunem să lansăm un apel deschis, să explicăm tuturora întreaga gravitate a situației, să luăm vălul de pe ochii lumii și să cerem întregii omeniri să-și dea concursul pentru salvarea civilizației noastre! încheie Igor Savciov scurtul, dar cuprinzătorul său raport ținut în fața comisiei speciale a Uniunii interparlamentare.

Generalul Spigler anunță că experții experimentează un aparat care să neutralizeze o porțiune din barajul dezagregant de la paralela 72, așa că, dacă i s-ar da un corp de armată corespunzător, de data aceasta se face forte să cucerească „Polul intangibil".

Se decise atunci lansarea impresionantului apel. În cîteva zile, *numărul voluntarilor fu atît de mare încît birourile de înscrieri* fură închise.

Trei divizii de voluntari din lumea întreagă porniră la 30 iulie

---

[1] Fenomen cunoscut de exploratorii cavernelor subpămîntene sub denumirea de „sifon".

1980 către Polul Sud, îmbarcate pe cele mai formidabile avorachete intercontinentale de mare tonaj. Un convoi de vase de mare viteză pornea pe urmele lor cu rezerve de oameni și armament.

Fiecare stat se simți onorat să contribuie cu ceva la acest singular război din istoria omenirii. Cele mai perfecționate aparate și cei mai mari specialiști și-au dat concursul în cea mai stranie și distrugătoare luptă ce a avut loc cîndva pe pămînt. Lumea privea cu inima strînsă pe vitejii care porneau să înfrunte moartea pentru a salva de la pieire restul omenirii. O solidaritate unică în istoria civilizației noastre străbătea sufletele tuturora. Atît finlandezul din Helsinki, care își avea singurul fiu angajat în corpul expediționar, cît și chinezoaica din Șanhai, al cărui soț plecase ca pilot de cursă lungă intercontinentală în această încăierare, urmăreau cu inimile strînse, dar și plini de mîndrie și speranță ultimele știri despre cei dragi. Și de cîte ori negrul din Alger care a primit o veste de la un prieten din corpul expediționar nu s-a grăbit să stabilească legătura cu o persoană din Teheran spre a-i transmite cele comunicate de logodnicul ei !...

De mult nu mai cunoscuse omenirea un reviriment al sentimentelor nobile atît de puternic ca în acele zile ! Și de mult nu mai vibraseră sufletele oamenilor atît de sincronic ! Țelul unic ce-i însuflețea făcea ca aceste clipe — care în caz de eșec puteau fi și ultimele clipe ale omenirii — să capete un conținut înălțător, purificator, dovedind că natura umană este totuși superioară chiar dacă pînă atunci n-a meritat pe deplin, uneori, acest calificativ.

*

* *

Pe cît de interesant este să știm cum reacționa omenirea în aceste momente cruciale pentru destinul ei — și mai ales să observăm aspectele cele mai semnificative ale acestei situații unice pe glob —, tot atît de important este să urmărim și pe eroii noștri de la Pol-city, despre care n-am mai avut vești de mult.

În celula sa, Andrei Bujor își ducea monoton zilele în tovărășia celor doi ingineri : Dickson și Steinberg. Era de mult închis și, dacă la început a sperat că Pepitta va reuși să-l strecoare vreo veste, după cîteva luni de așteptare zadarnică și-a luat nădejdea.

Într-o zi fură vizitați de Machiavel. A intrat neînsoțit de gardieni. Avea o înfățișare calmă. Lui Dickson și Steinberg nu le aruncă decît o privire fugitivă. Se opri în fața lui Andrei :

— Ai văzut, vorbi el moale, dacă te-ai săturat de bine ?

Andrei se ridică de pe pat într-o rînă :

— Nici aici nu-i rău ! vru el să facă pe nepăsătorul.

— Ascultă, ticălosule, se ridică Dickson în capul oaselor, mai ai de gînd să ne ții mult aici ? Bestia de Sevilla va plăti scump dacă ies !

— N-ai grijă că aici ți-or putrezi oasele ! făcu Machiavel cinic.

Steinberg, nemaiputîndu-se abține, trînti o înjurătură grosolană.

Machiavel zîmbi — cu surîsul acela perfid ce-i era caracteristic — și, ciocănind cu degetul în pereții celulei, adăugă :

— De mîine voi instala în vecinătatea celulei voastre un proiector special de raze Roentgen și un ecran. Voi stinge lumina aici în celulă. Razele vă vor străbate zi și noapte corpul. În întuneric, pe ecran, trupurile voastre vor apărea din această cauză ca niște fantome...

— Hazlie distracție! dădu Andrei din umeri, afișînd mai departe aceeași indiferență pe care și-o propusese de la început s-o adopte.

Machiavel prinse a ride zgomotos:

— Faină glumă lugubră, așa-i?

Dickson îi întoarse spatele.

— Veți fi primii strigoi vii din lume, hohoti Machiavel pe același ton.

Fără să spună un cuvînt, Steinberg se ridică din pat, drept în fața lui Machiavel. Rînjind, acesta duse mîna la buzunarul de la piept unde avea arma tip „raza ucigătoare". Dar Steinberg nu schiță nici un gest amenințător. Îl privi fix pe patagonez și deodată îl scuipă cu tot disprețul drept în față. Apoi se reașeză pe pat.

Machiavel își mușcă mustața. Apoi, retrăgîndu-se încet, de-a-ndaratelea, spre ușă, scrîșni:

— Razele vă vor distruge țesuturile trupului și veți muri în chinuri cumplite...

— Du-te dracului, odată! urlă și Dickson. Cel mai cumplit chin e să te suport aici, ticălosule!

— De fapt, puse Machiavel mîna pe clanță, voi ar fi trebuit să muriți mult mai tîrziu; acum n-am nevoie decît de moartea acestui reporteraș, arătă el cu degetul spre Andrei. Dar obrăznicia voastră v-a pecetluit soarta!

Steinberg apucă fulgerător sandala din picior și o zvîrli cu obidă asupra lui Machiavel. Acesta reuși să se ferească totuși la timp, și sandala se izbi de ușă. Patagonezul se strecură afară, și în același timp lumina se stinse în celulă, întunericul cel mai deplin luîndu-i locul.

Peste cîteva zile, cînd le aduse ca de obicei mîncare și aprinse pentru cîteva clipe lumina, paznicul îl găsi pe Dickson mort. Se sinucisese tăindu-și vinele de la mîini cu un blacheu de la sandală... Murise în tăcere, refuzînd să mai fie bătaia de joc a crudului patagonez...

Gardianul îi ceru lui Andrei să-l ajute ca să ducă mortul pînă la ascensor. Îl apucară de subsuori și de picioare și porniră pe galerii, după ce îl încuiară în celulă pe Steinberg.

La o cotitură a galeriei, gardianul se împiedică și căzu cît era de lat sub corpul neînsuflețit al lui Dickson. Ceea ce urmă fu atît de fulgerător încît Andrei nici azi nu-și poate explica datorită cărui impuls a acționat. Ca o panteră a sărit peste gardian lovindu-l în cap cu un pietroi. Apoi îi luă cheile și se repezi la celulă chemîndu-l pe Steinberg afară. Fiecare apucă cîte un trup tîrîndu-l în celulă. Apoi Andrei șușoti la urechea lui Steinberg:

— Eu voi ieși la suprafață, dumneata dă-le drumul celorlalți. Să vă ascundeți în pădure... sau, mai bine, duceți-vă cu toții în poiana unde a aterizat „Meteorul" nostru.

Apoi se mistui în bezna galeriei. Fiecare secundă era deosebit de prețioasă. Andrei știa că joacă acum o carte foarte mare. Își pusese în gînd să încerce un ultim lucru: să arunce în aer ciuperca principală chiar dacă prin aceasta trebuia să piară o dată cu ei orice suflu de viață din Pol-city. N-avea timp să ceară părerea celorlalți. Poate că mulți n-ar fi fost de acord cu această desperată tentativă, preferind o viață de rob unei morți de om liber, dar ei

nu știau că sfîrșitul lor era dinainte hotărît și nici Andrei n-avea cum să-i convingă. Așa că se hotărî să facă ceea ce-i dicta conștiința: să salveze restul omenirii chiar dacă pentru aceasta risca să se prăpădească viețile a o sută-două de oameni.

Dar cum va pătrunde în sala reactorului principal și de unde să-și procure explozibilul necesar? Trebuia cu orice chip să dea de Pepitta. Numai ea îi putea fi de folos.

Cînd a ajuns la suprafață, soarta îl favoriza: era noapte. Se strecură ca o umbră spre clădirea unde era globul terestru uriaș, căci acolo erau și apartamentele în care ar fi putut-o găsi pe argentineană.

Într-adevăr, ideea se dovedi a fi bună. În sala globului terestru, ferestrele străluceau de lumină. Andrei știa că dacă s-ar fi cățărat pe o fereastră ca să privească înăuntru, imediat ar fi sunat alarma. De aceea se urcă într-un copac și de acolo privi în casă.

Machiavel cu o nuia în mînă explica ceva Pepittei. Ei arăta mereu cu vîrful nuielii spre calota albă de pe glob, care ajunse aproape de ecuator.

În contrast cu figura sa plină de satisfacție, Pepitta părea profund plictisită. Andrei o văzu cum la un moment dat se scoală de pe scaun și pleacă pe ușă. Apoi, spre marea sa surprindere, constată că iese în stradă și pornește spre celălalt capăt al orășelului. Andrei sări din copac și se luă pe urmele ei. La un moment dat o strigă cu glas înăbușit. Argentineana nu-l auzi la început, apoi se opri bănuitoare. Cînd Andrei se ivi din umbra unui zid, ea se dădu uimită un pas îndărăt, apoi îl apucă hotărîtă de braț și-l trase sub un gărduț viu de trandafiri.

— Cum de-ai scăpat? Cerule, cît îmi pare de bine!...

— N-avem timp de pierdut, signorina, o întrerupse Andrei. Trebuie să ne decidem. Avem de ales: viață sau moarte. Peste cîteva minute, Machiavel va fi înștiințat că am scăpat din celulă. Mă va găsi repede. Aici n-ai unde să te ascunzi.

— Îți voi da o armă, scrîșni Pepitta.

— Nu! Trebuie să fac un gest mult mai important decît să-mi apăr viața. În cele cîteva minute ce ne-au mai rămas, trebuie să nimicim instalația infernală de aici... Numai așa moartea noastră nu va fi de prisos. Numai prin acest act răscumpărăm cu prețul doar al cîtorva vieți viețile miliardelor de oameni de pe pămînt. Mă ajuți, signorina? Vrei?

Pepitta îl ascultase în tăcere. Oftă adînc. Apoi îl apucă de mînă.

— Mi-e rușine că nu ți-am propus mai de mult soluția asta. Mă cutremur cînd mă gîndesc ce-o să se întîmple, dar ai perfectă dreptate.

Apoi retrăgîndu-se un pas:

— Așteaptă-mă lîngă ciuperca cea mare. Mă duc să fac rost de o sticluță cu lichid incendiar. Vin peste cîteva minute. Vom da foc reactorului principal. Fiindcă nu se poate altfel, vom distruge această operă gigantică și genială...

Și Pepitta porni cu pași repezi înapoi, ultimele cuvinte fiindu-i înecate în plîns.

*

* *

În sala imensului glob terestru, răsună deodată apelul de alarmă. Ecranul televizorului se lumină, şi ofiţerul de rond raportă lui Machiavel despre evadarea lui Andrei Bujor.

Dar nici nu termină bine, că în cameră năvăli un patagonez uluit, care repetă, cuprins de panică, aceleaşi cuvinte:

— Grup de inamici la marginea oazei... Radarul i-a descoperit... Grup de inamici la marginea oazei... Radarul i-a descoperit.

— Aiurezi, pocitanie? ţipă Machiavel şi-l lovi cu piciorul în spate. Cară-te de aici! Te-ai îmbătat probabil!

Omul însă nu se dădu bătut:

— Inamici, stăpîne... Vin peste noi...

Într-adevăr, ecranul televizorului se lumină din nou, şi un sunet de alarmă răsună în încăpere. Apoi vocea ofiţerului de rond se făcu din nou auzită:

— Un grup de oameni se apropie de Pol-city. Sînt la doi kilometri de marginea oazei!

Machiavel rămase împietrit. Ochii i se făcură mici de tot, şi linia genelor deveni o spintecătură scăpărînd scîntei.

Omul din faţa sa tremura ca varga. Machiavel îi întoarse spatele ca şi cînd nici nu i-ar mai fi observat prezenţa. Apăsă pe un buton. În televizor apăru imaginea profesorului Saratoga dormind în pat. Nervos, Machiavel îi strigă fără nici un menajament să se trezească.

— Profesore, îmbracă-te urgent şi du-te imediat în sala reactorului principal! Dar urgent, auzi?

— De ce? mormăi bătrînul aşezîndu-şi părul ciufulit şi uitîndu-se după papuci.

— În cinci minute să fii unde ţi-am spus, continuă Machiavel implacabil. Trebuie să deplasezi barajul dezagregant de la paralela 72 tocmai în marginea oazei noastre! Auzi?

Bătrînul sări din pat şi se încruntă punîndu-şi halatul.

— Dar ce s-a întîmplat? Ce-i graba asta? Acum în puterea nopţii?

— Fă ce ţi-am spus şi grăbeşte-te, profesore, fiindcă un grup de duşmani au izbutit să se strecoare pînă aici şi sînt la doi kilometri de liziera pădurii! răspunse tăios Machiavel.

Apoi, ca pentru sine, ironic:

— Şi dumneata dormi, profesore, dormi!

Apoi. exasperat, întrerupse contactul prin televizor şi, întorcîndu-se spre patagonez, care aştepta ordinele sale:

— Ia douăzeci de oameni din corpul de gardă şi adu-i aici! Îţi dau trei minute!

Omul porni în fugă să execute ordinul. În televizor apăru iar figura ofiţerului de rond:

— Am prins doi dintre evadaţi! Ce facem cu ei?

— Lichidaţi-i pe loc! urlă Machiavel. Şi la fel cu oricare de acum încolo, fără să mă mai întrebaţi. Cîţi oameni au inamicii care se apropie de noi? mai întrebă el.

— După primele indicii nu cred să fie mai mult de douăzeci, treizeci de oameni...

— Sînteţi nişte dobitoci cu toţii, gesticulă el furios. Am să vă spînzur de limbă. Cum de s-au putut apropia atîţia oameni de Pol-city fără să-i simţiţi? Dormiţi de-a-npicioarelea!...

— Au probabil un aparat care contracarează acțiunea radarului nostru. încercă ofițerul să explice.

Dar Machiavel îi arătă pumnul și ieși turbat în stradă, unde-l aștepta plutonul de oameni pe care-l comandase.

*
* *

In sala reactorului principal era întuneric. Andrei și Pepitta coborau precaut ținîndu-se de balustradă. Argentineana mergea înainte, iar telereporterul lumina cu lanterna, proiectind fîșia de raze peste umărul ei. Drept în față se afla marele cadran al oscilatorului catodic. Pe ecranul său raze ondulatorii șerpuiau în diferite culori ca un curcubeu cu apele învălmășite.

Un bîzîit surd ca al unui stup de albine le stăruia în urechi. Andrei nu-și putu opri un fluierat ușor de admirație. Pepitta se întoarse și-i puse palma pe buze.

— Sst! Dacă ne aude cineva!

— Tare-mi pare rău că n-am la mine aparatul de filmat! șopti el înăbușit. Aici e inima infernalei mașini care pregătește pieirea omenirii. Aș fi vrut s-o imortalizez pe peliculă!

Pepitta dădu din cap, sceptică:

— Tot s-ar distruge o dată cu noi! Crezi că va scăpa ceva neatins pe o rază de cîteva mii de kilometri?...

— Ai dreptate, recunoscu Andrei. Ce să fac dacă sîngele de reporter ce-mi curge în vine nu mă lasă în pace? Acesta este cel mai formidabil reportaj din cariera mea. Apoi adăugă cu amărăciune. Cel mai formidabil și singurul care n-o să fie televizat!

Se așternu o pauză în care bîzîitul surd al aparatelor umplea parcă un gol. Andrei stinse lanterna. Se obișnuise cu semiîntunericul de aici.

— Vezi nișa aceea dintre cele două comutatoare de porțelan? Acolo trebuie să pui sticluța cu lichidul inflamabil. Dacă se topesc siguranțele din nișă, întreaga instalație sare în aer.

Andrei se uită întrebător la insoțitoarea sa:

— Ești sigură că asta-i...

— Absolut sigură!

Andrei viri mina în buzunarul hainei și scoase sticluța cu lichidul inflamabil. O ridică și se uită în zare scuturind-o puțin:

— Am promis Cristinei și lui Costăchel un pinguin regal, cu moț, și Isabelei un buchet de flori de la Polul Sud, murmură el înăbușit, ca pentru sine. Apoi după o pauză: Deci în nișă, acolo să răstorn sticluța? Să nu cumva să greșim!

— Nici o grijă. Tata mi-a spus de atîtea ori că acesta-i locul nevralgic al întregii instalații.

Andrei, care făcuse doi pași, se opri și, întorcîndu-se brusc, o întrebă mirat:

— Tata? Care tată?

Dar în acel moment ușa din spate se deschise și un snop puternic de lumină irupse în cameră. Pepitta tresări și-l apucă de mînă pe Andrei, lipindu-se de perete. In prag apăru o siluetă care-i păru telereporterului cunoscută. Omul răsuci un cumutator. O lumină orbitoare inundă sala. Andrei abia reuși să-și înăbușe un strigăt de uimire: jos, înainta spre oscilatorul catodic profesorul Saratoga!...

Nici o îndoială că el era: părul alb, statura potrivită, ochii vii, mersul zvelt...

Pepitta îl strînse mai puternic de mînă. Pieptul ei se ridica și se lăsa, iar respirația-i devenise șuierătoare. Profesorul urma să dea neapărat cu ochii de ei, după ce ar fi făcut cîțiva pași. Andrei strecură sticluța înapoi în buzunar și se pregăti să sară asupra lui. Pepitta însă, simțindu-i că se încordează, scrîșni chinuită:

— Lasă, e tata!

Andrei întoarse capul atît de violent, și uitătura sa fu probabil atît de uluită, încît argentineana nu mai adăugă nimic, ci îl apucă mai strîns cu amîndouă miinile de braț.

Într-adevăr, după cîțiva pași, profesorul îi zări. Nici uimiala lui nu fu mai mică.

— Pepitta! își încrucișă el brațele pe piept. Ce cauți tu aici?

Glasul îi tremura. Se opri la un pas de cei doi și, impresionat probabil cel mai mult de faptul că își găsise fiica încleștată de brațul unui străin, nu mai știu ce să spună.

Andrei ar fi vrut să profite de clipele acelea de zăpăceală și să arunce sticluța cu lichidul inflamabil în nișa cu siguranțele instalației, dar Pepitta îl ținea atît de strîns încît îi simțea unghiile în carne.

În sfîrșit bătrînul rupse tăcerea!

— Și dînsul, arătă el cu capul spre Andrei, ce-l cu el aici?

Apoi, ducîndu-se cîțiva pași mai departe, începu să se plimbe agitat cu miinile la spate.

Cînd se uită la Pepitta, Andrei o văzu că plînge... Înțelese totul. Într-o clipă i se lămuriră toate cîte nu le pricepuse pînă atunci. Tot ce fusese straniu în purtarea de pînă atunci a Pepittei acum se lămurea perfect: argentineana nu avusese niciodată curajul să mărturisească că guvernatorul era însuși tatăl ei, pentru că și-ar fi divulgat și trădat propriu-i părinte. Ce luptă titanică se dăduse în sufletul acestei minunate fete! Între iubirea filială și datoria față de umanitate, între dragostea pentru iubit și fidelitatea ce trebuia s-o poarte părintelui ei, între durerea de a-și vedea tatăl dement și manevrat de alții și neputința de a întreprinde ceva s-a dat probabil o crîncenă dispută care, desigur, necontenit i-a răscolit sufletul, sfîșiindu-l cumplit.

Cum de a izbutit să ascundă atîta vreme această dramă? Cum a sperat atîta timp că o va duce cu bine pînă la capăt? Cum s-a hotărît la supremul sacrificiu?

Pepitta nu-l mai ținea de mînă. Se rezemase de zid. Tot trupu-i era zguduit de suspine. Își îngropase fața în palme și plîngea. Suferea o amară deziluzie. Pierduse totul: și logodnicul, și tatăl. Dintr-o dată fusese despuiată și de cinste, și de speranțe.

Atunci Andrei se hotărî să vorbească:

— Nu trebuie să vă pară rău, signorina! Tatăl dv. e de vină...

— Cine ești dumneata? răcni bătrînul venind amenințător spre Andrei.

— Unul dintre milioanele de oameni care-ți sînt dușmani în clipa de față! spuse telereporterul liniștit.

Bătrînul rînji:

— Molti nemici, molto onore! [1]

---

[1] Mulți inamici, multă onoare.

Andrei scoase sticluţa din buzunar:

— O vedeţi? Vrem să topim siguranţele reactorului principal!

Bătrinul se dădu doi paşi îndărăt:

— Eşti nebun!

Apoi către Pepitta!

— Şi tu, fiica mea!...

— Şi ea, urmă Andrei netulburat. E tînără, e frumoasă, e iubită, are dreptul la viaţă! Dumneata ai sechestrat-o aici.

— Hm! rîcană Saratoga. E iubită...

Şi începu să se agite furios.

— Aşadar ne-ai trădat! Şi de ce? Îţi trebuia amor? Nu erai fericită fără iubit?...

— N-aveţi dreptate, profesore!! se împotrivi Andrei. Şi dv. aţi iubit odată. Fiica dv. este fructul şi mărturia acestei dragoste...

— Mai bine nu se năştea! Blestem clipa cînd acest copil a venit pe lume!

Şi bătînd din picior:

— Ah, cînd te-ai născut erai un boţ vînăt de carne! Cu miinile mele ţi-am format capul. Era moale şi lunguieţ. De ce nu ţi l-am strivit atunci în pumni? Ţi l-am fasonat cu grijă şi ţi l-am strîns la piept cu duioşie.

Apoi, dezolat, lăsînd miinile să-i cadă de-a lungul trupului:

— Şi acum iată ce a putut să conceapă capul tău! E îngrozitor!... M-ai trădat! De ce? De ce, Pepitta? Pentru un bărbat... pentru un mascul...

— *Tată, strigă Pepitta, nu mă înţelegi, tată! Nu m-ai înţeles* nicicînd şi mai puţin decît oricînd în clipa de faţă...

Bătrînul oftă amarnic şi veni de se sprijini de balustradă:

— Am crezut că cel puţin noi doi, eu şi cu tine, sîntem fără de prihană. Noi doi puteam să punem la zid lumea întreagă pentru că noi n-aveam păcate... Am vrut să fac o lume mai bună, credeam că noi doi, cel puţin, avem ascendentul moral de a condamna la pieire o lume ticăloasă, dar văd că m-am înşelat... N-ai mai avut răbdare... Pentru fericirea ta n-ai pregetat să încerci o crimă...

Bătrînul era şi el pradă unei intense frămîntări lăuntrice. Îşi duse palma la frunte şi continuă ca pentru sine:

— M-ai distrus, Pepitta! Egoismul tău mi-a dat lovitura de graţie!

Apoi crud, poruncitor:

— Hai, ia-ţi iubitul şi piei din faţa ochilor mei!

Atunci Andrei luă mîna Pepittei într-a sa şi interveni:

— Vă înşelaţi, profesore! Nu pe mine mă iubeşte fiica dv.! *Nu eu sînt logodnicul ei!*

Bătrînul ridică faţa mirat:

— Logodnicul signorinei e departe, la mii şi mii de kilometri de aici. Eu sînt numai un prieten care a vrut s-o ajute. Gestul fiicei dv. e un gest nobil, mare, altruist. Egoist sînteţi dumneavoastră, profesore.

Pepitta nu mai plîngea. Se reculesese într-atît încît ceru lui Andrei să tacă şi, dezlipindu-se de zid, îşi înfruntă tatăl:

— *Ştiu că nu trebuia să fac ce-am făcut!* Crezi că mi-a fost uşor, tată? Nopţi întregi am stat cu ochii deschişi luptîndu-mă cu groaznicele gînduri ce mi se învălmăşeau în cap, în capul ăsta pe

care, cum ai spus adineauri, l-ai ținut în palme cînd am venit pe lume și l-ai mîngîiat cu duioșie... Cîtă suferință pînă m-am hotărît la acest pas!... Iubesc, da, așa-i! Nu mi-e rușine! Mi-e rușine că n-am avut niciodată curajul să-ți mărturisesc acest lucru! Și nu iubesc de ieri, de azi. Sînt ani de cînd am întîlnit pe omul visurilor mele. În Elveția, în Alpi, acolo mi-am țesut visul meu de dragoste... Și l-am tăinuit fiindcă întotdeauna a trebuit să-l tăinuiesc. Ai fost ba internat în ospiciu, ba urmărit de poliție, ba absorbit aici de instalațiile tale, ba la vînătoare în taiga... Ai fost pretutindeni, numai aproape de inima mea n-ai fost! Niciodată, de ani de zile, de cînd această blestemată idee îți stăpînește cugetul, nu m-am simțit cuibărită în inima și gîndurile tale ca odinioară. Și cît am așteptat clipa în care bunul și blîndul meu tată să mă cuprindă de umeri și să mă întrebe: „Tu nu iubești, fiica mea, pe nimeni? Nimeni nu ți-a furat inima? Poate că aștepți binecuvîntarea mea? Poate că ai rămas tot fetița mică din trecut, care n-are curajul să spună că a luat o notă slabă la școală sau că a certat-o profesoara?". Nu, niciodată nu te-a preocupat sufletul meu. Mi-ai expus totdeauna în amănunt planurile tale. Oh, mi se făcea părul măciucă atunci cînd le auzeam. Dar tu nu observai nimic! Ochii tăi străluceau la gîndul spectaculoasei și grandioasei epopei pe care o pregăteai omenirii. Nu băgai de seamă cum te urmăream cu inima îndurerată și nici cum adesea ochii mei înotau în lacrimi. Erai prea absorbit de planurile tale „magnifice". Cum să mai îndrăznesc să-ți spun că iubesc!... Ai fi rîs sau ai fi reacționat ca acuma. Ce s-a petrecut acum, aici, n-a fost decît confirmarea temerilor mele. Am avut dovada cea mai bună că — în desperarea mea — chiar dacă aș fi încercat să-ți spun dorul ce mă chinuiește tot ar fi fost fără rezultat!...

Bătrînul se așeză ostenit pe prima treaptă a scării. O asculta atent pe fiica lui și o privea cu niște ochi cum niciodată n-o mai privise pînă atunci: amestec de surprindere și dezamăgire, interes și iritare, melancolie și regret.

Pepitta însă nu-l cruță:

— Și totuși te-am urmat. M-am supus cum trebuie să se supună o fiică iubitoare și te-am însoțit pretutindeni. O clipă, o dată, acum doi ani, m-a fulgerat gîndul răzvrătirii. Dar n-am mers pînă la capăt. Am renunțat. Am înțeles de atunci că mie nu mi-e permis să iubesc. Că trebuie să jertfesc visul meu de fecioară pe altarul ambițiilor tale nemăsurate... M-am resemnat. Mi-am îngropat dragostea, și nimeni n-o să mai știe vreodată nimic de ea. Resemnarea mi-a limpezit însă mintea. Capul, capul acesta, pe care tu l-ai ajutat să vină pe lume, m-a învățat să judec rece, logic, obiectiv. O dată pasiunea înfrîntă, el și-a făcut din plin datoria. Am renunțat la iubire, dar gestul acesta m-a costat scump: el mi-a luat un văl de pe minte. Atunci fapta dumitale oribilă mi-a apărut în toată hidoșenia ei egoistă. Eu am renunțat la ceea ce aveam mai scump, este rîndul dumitale să plătești. Omenirea e mai presus de orice, infinit mai presus decît iubirea dintre doi tineri sau ambiția deșartă a unui inventator de geniu. Omenirea trebuie salvată. În veci nu aveam să mai iubesc, dar iubirea mea avea să trăiască mai departe, vie, în iubirile tuturor generațiilor de tineri ce se vor iubi în viitor pe pămînt! Aveam eu oare dreptul să privez omenirea de ceea ce o

mai sfint in viața unui om? Nu! Și așa a luat naștere gindul trădării, tată. Așa m-am zbătut ingindurată nopți de-a rindul, așa m-am zbuciumat singură, luptind cu deznădejde cruntă impotriva tuturor hulelor pe care astfel de ginduri le ridicau in sufletul meu. Și tu n-ai băgat de seamă niciodată nimic! Tată, tată, intinse Pepitta miinile, de ce m-ai părăsit?

Bătrînul părea copleșit de o amară tristețe. Urcă cele citeva trepte și-și strinse fata la piept, tăcut. Ochii săi aveau expresia unui om care privește departe... ale cărui ginduri il poartă pe alte meleaguri...

— Scumpa mea! o mingiie el pe păr. Ai suferit mult. Sufletul tău chinuit s-a zbătut prea tare. Sint un tată rău!... Totuși ce mult te iubesc! Abia acum imi dau seama! Nu-i nimic. Încă nu-i totul pierdut.

Și ingropindu-și fața in părul ei și cuprinzîndu-i capul in palme:

— Ce groaznic rău era să fac!... Cum nu mi-am dat seama că distrug ceea ce mi-e mai scump pe lume. Nu te necăji, tatăl tău nu e chiar atit de ticălos. Am să te fac totuși fericită!...

Cu mișcări lente, bătrînul se desprinse din imbrățișarea fiicei sale. Pepitta își lipi fruntea de pieptul lui Andrei. Saratoga cobori scara și inaintă pină in mijlocul sălii. Aici viri degetele în buzunarul vestei, scoase ceva și duse la gură. Apoi cu batista își șterse fruntea. Mai făcu cițiva pași și apucă pirghia de oprire a instalației. O impinse greu intr-o parte, și zumzăitul surd se stinse imediat. Reactorul principal încetase să mai funcționeze.

— Acum totul e in ordine! zimbi el. Vezi, Pepitta, tăticul tău te iubește și nu te-a uitat, porni el către ea cu brațele întinse.

Făcu cițiva pași. Deodată se împletici și se rostogoli pe podea.

Pepitta scoase un strigăt și alergă spre el.

Bătrînul se ridică intr-o rînă; părul răvășit ii acoperea fruntea și ochii. Întinse brațul:

— *Dă-mi mina!*

Apoi șuierat, gîfîit:

— Pepitta, am fost orb! Abia acum văd!...

Pepitta se aplecă și-l cuprinse în brațe, zguduindu-l:

— Nu, nu vreau! Tată! Vom fi fericiți! Am vorbit prostii! Iartă-mă! Oh, se cutremură ea zărind pe jos cioburile unei fiole, ce-ai făcut, tată? De ce ai făcut asta? Și se repezi pe scări strigind după ajutor.

În clipa aceea, ușa se deschise, și în capul scărilor apăru Ion Vilsan. Pepitta nici nu-l observă. El insă o prinse de braț. Fără să-și dea seama, Pepitta se lipi suspinînd de pieptul lui. Abia cind sala se umplu de oameni, ea deschise ochii și prin pinza de lacrimi i se păru că vede ca in vis chipul scump al logodnicului ei.

— Cit te-am așteptat, iubitule! murmură ea și leșină în brațele lui.

*
* *

Astfel s-a sfîrșit cu bine unul dintre cele mai fantastice și dramatice episoade inregistrat vreodată în istoria omenirii.

Poate că cititorul ar dori să mai știe ce s-a intimplat cu Machiavel și cu patagonezii de la Pol-city, să afle amănunte asupra

luptei dintre aceştia şi expediţia trimisă de Uniunea interparlamentară... ş.a.m.d.

Machiavel a fost ucis în luptă, primindu-şi astfel pedeapsa binemeritată. Patagonezii, în bună parte, s-au predat după moartea şefului lor, mai ales că mulţi începuseră de cîtăva vreme să cîrtească împotriva lui, sătui de munca excesivă la care-i supunea.

Nu mai are rost, aşadar, să stăruim asupra acestui capitol.

Mai bine să vedem ce s-a întîmplat mai departe cu principalii noştri eroi.

CAPITOLUL XVIII

Din nou acasă

În faţa statuii lui Matei Corvin la Cluj, se adunase o mulţime imensă. Toată piaţa din faţa catedralei gemea de lume. Şcolile îşi suspendaseră cursurile în ziua aceea, magazinele trăseseră obloanele, prin oraş circulaţia era paralizată.

La picioarele statuii ecvestre, se construise o mică platformă ca un ring de box.

La ora 10.30, pe cer apăru un elicopter. Mulţimea începu să urle şi să zvîrle în sus cu pălării şi flori. Elicopterul coborî pe platformă, şi din el ieşi Andrei Bujor, însoţit de Ion Vîlsan şi Pepitta.

Niciodată piaţa n-a răsunat de urale atît de puternice, niciciînd monumentala statuie n-a fost martora unei atare manifestări de simpatie, unei primiri atît de entuziaste. Minute întregi fiecare om din public se lăsă purtat pe aripile frenezieí. Mai ales cînd Isabela Bujor urcă împreună cu cei doi copii pe estradă, părea că zidurile groase şi solide de piatră înnegrită, sprijinite de contraforturi, ale catedralei se vor sfărîma de tunetul aplauzelor şi strigătelor ce făceau să clocote văzduhul.

Între timp, pe estradă mai urcă mama lui Vîlsan şi Alecu Damian, şeful teleredacţiei posturilor romîne.

În cele din urmă, mulţimea se potoli. Şeful teleredacţiei îl rugă pe Andrei Bujor să facă o declaraţie pentru publicul care cunoştea acum prea bine rolul jucat de telereporter în extraordinara aventură de la polul intangibil. Filmul realizat de Andrei Bujor în timpul „prizonieratului" din oază (şi în special scena ospăţului cu carne de maimuţ) devenise celebru şi fusese transmis de posturile de televiziune din lumea întreagă încă din primele zile ale cuceririi Polcityului.

Strîngîndu-şi copiii la piept, Andrei vorbi:

— Dragi prieteni,

Sînt emoţionat nu numai pentru că am reuşit să scap cu bine împreună cu tovarăşii mei din cea mai ciudată aventură a secolului nostru. Sînt emoţionat nu numai fiindcă mă văd întors, după o absenţă de doi ani, în patria mea, în oraşul meu, în mijlocul familiei mele. Sînt emoţionat nu numai pentru că mă primiţi cu atîta căldură. Peste toate aceste emoţii se mai adaugă una. Azi, 17 noiembrie 1980, împlinesc treisprezece ani de căsnicie...

Mulţimea izbucni într-un tumult de urale atît de asurzitor, încît Andrei trebui să se oprească. Cu greu se potoli această nouă dovadă de simpatie. Cînd, în sfîrşit, putu din nou să ia cuvîntul, spuse:

— Sînt emoţionat pentru că la a unsprezecea aniversare am pro-

mis soției mele să ne întîlnim în acest loc la ora 10,30 și nu m-am putut ține de cuvînt din cauzele pe care le cunoașteți. Iată, se uită el din obișnuință la ceasul montat pe verighetă, au trecut de atunci doi ani și... șapte minute. Abia acum pot să mă prezint la întîlnirea promisă... Sper că scumpa mea Isabela mă va ierta...

Fu iar o explozie de aclamații de nedescris.

Costăchel șopti la urechea tăticului său:

— Și nouă ne-ai promis ceva atunci!

Andrei făcu o mină de uituc, nu-și amintea ce promisese copiilor și dădu din umeri cam stînjenit.

— Să-ți aduc aminte, tăticule: un pinguin cu moț pentru mine și un pescăruș pentru Costăchel! interveni Cristina.

Andrei clătină aprobativ din cap:

— Ah, da! Îmi pare rău, dar...

— Ba n-ai uitat, făcu Pepitta un semn către cineva din elicopter, *și în ușa aparatului apărură un pinguin moțat căscînd plictisit din* cioc și frecîndu-se cu aripile-i cioturoase și negre pe burta-i albă și proeminentă; în spatele său, o focă drăgălașă întindea curioasă capul, mirosind cu mustățile canaturile ușii.

Andrei strînse mîna Pepittei:

— Cum să-ți mulțumesc!

— *Ai pomenit odată, într-un moment critic*, de această promisiune făcută copiilor, știi tu, acolo la Pol-city în sala reactorului principal... Toată viața voi ține minte fiecare amănunt cît de neînsemnat din noaptea aceea.

Cînd aplauzele conteniră, reprezentantul radioteleviziunii se adresă lui Vîlsan:

— Vă rugăm să ne spuneți și dv. ceva: bunăoară ce se va face cu Pol-city pe viitor?

Vîlsan nu era deloc în largul său. Dacă ar fi fost vorba să facă o expunere de izobare și izoterme, un buletin meteorologic sau o prognoză a timpului probabil, ce ușor i-ar fi venit! Parcă n-ar fi fost tot el acela care a parcurs sute de kilometri sub pămînt și s-a luptat corp la corp răpunîndu-l pe Machiavel-Gheară de pumă!

Începu să vorbească încet, rar:

— Nu vă pot spune prea multe... Știu totuși că oaza de la Pol-city va fi menținută și mărită... Polul Sud se va transforma într-o regiune cu climă acceptabilă datorită instalațiilor inginerului Sevilla *pe care grupul „A.G." a izbutit să le salveze intacte*. Omenirea va beneficia de geniala invenție care era cît pe-aci să-i aducă sfîrșitul. În felul acesta, defunctul inventator își va răscumpăra parte din răul pe care l-a produs la un moment dat lumii. Nu vreau să-l apăr pe tatăl soției mele, dar cred că nu greșesc cînd afirm că vina sa este mult mai mică decît a societății în mijlocul căreia a trăit... și care l-a împins prin șicanele ei la actul nebunesc...

Aplauze puternice dovediră că publicul era de aceeași părere. Un delegat al Institutului meteorologic internațional urcă la tribună și prinse de pieptul Pepittei ordinul „Marele curcubeu" ce i se conferise de fapt... „post-mortem" la Congresul extraordinar al meteorologilor de la Stockholm.

Cînd Pepitta fu solicitată să spună cîteva cuvinte, ea mărturisi:

— Mulțumesc din suflet pentru această distincție... Aș fi fost complet fericită dacă tatăl meu ar fi trăit. În sfîrșit, nu pot ieși lu-

crurile în viaţă chiar aşa cum ţi le doreşti. Regret că dintre noi lipseşte cineva care ar fi meritat pe deplin să împărtăşească bucuria triumfului: Igor Savciov.

Mulţimea începu să freamăte şi să discute cu voioşie:

— Cultivatorul de lăcuste!

— Reprezentantul firmei „Holod"!

— Siberianul de dincolo de cercul polar!

Căci toată lumea cunoştea importanta contribuţie a siberianului la cucerirea polului intangibil; devenise o figură populară în lumea întreagă. La un moment dat, oamenii ridicară pe cineva pe braţe deasupra capetelor lor. Omul strigă din toate puterile:

— Transmiteţi prin posturile noastre de radioteleviziune un cald salut de recunoştinţă lui Igor Savciov din partea cetăţenilor oraşului Cluj. Propun să-l numim „cetăţean de onoare" al oraşului.

Vacarmul aplauzelor fu atît de mare încît credeai că nu se va mai potoli niciodată. Publicul nu mai avea nici flori, nici pălării, nici batiste căci pe toate le aruncase mai înainte în entuziasmul nestăvilit ce-l cuprinsese. De aceea mulţi îşi scoaseră hainele şi le roteau deasupra capului, iar pe statuia lui Matei Corvin se căţărară o mulţime de copii, care-şi îndreptau aparatele de filmat spre estradă.

— O ultimă întrebare, se apropie iar de Andrei Bujor reprezentantul posturilor romîne de televiziune. Ce proiecte de viitor aveţi? Unde veţi pleca în curînd în căutare de reportaje senzaţionale? Credeţi că pe Marte ar fi rost de...

Dar Isabela Bujor interveni:

— Deocamdată să mai stea şi pe acasă! A colindat destul prin lume... E timpul să se ocupe şi de... educaţia copiilor săi.

A fost un hohot homeric de rîs.

SFÎRŞIT

Coperta desen: ION DRUGA

CONCURSUL CLUBULUI GLUMEȚILOR

În cele ce urmează vă prezentăm două fragmente din două lucrări celebre științifico-fantastice. Vă rugăm pe dv. să recunoașteți care sînt titlurile acestor două lucrări și care este autorul:

I

— La șapte sute șaptezeci de mile de Liverpool, răspunse cu o liniște imperturbabilă mister Fogg.

— Piratule! răcni Andrew Speedy.

— Te-am chemat, domnule...

— Hoț de mare, vînzător al mărilor!...

— ...domnule, reluă Phileas Fogg, ca să te rog să-mi vinzi corabia dumitale.

— Nu! Pe toți dracii, nu!

— Căci sînt silit s-o ard.

— Să-mi arzi corabia mea?

— Da, cel puțin părțile de sus, căci ne lipsește combustibilul.

— Să-mi arzi vasul! răcni căpitanul Speedy, care nici nu mai putea rosti silabele. O corabie care prețuiește cincizeci de mii de dolari?!...

— Iată șaizeci de mii! răspunse Phileas Fogg oferind căpitanului o grămadă de bilete de bancă.

II

„Ziua de joi, 27 august, a fost o dată nespus de importantă pentru călătoria noastră subpămînteană. Nu mă pot gîndi la ea fără ca inima să nu mi se strîngă de groază. Din ziua aceasta, mintea noastră, judecata noastră, ingeniozitatea noastră nu ne-au mai servit la nimic și am devenit pur și simplu jucăria fenomenelor naturii.

La ora șase dimineața eram în picioare. Peste puțin trebuia să ne deschidem calea prin stratul de granit, cu ajutorul fulmicotonului."

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

APARE DE TREI ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU